І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. в Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVII. Ч. 95. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 19-го ТРАВНЯ 1960 . 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MAY 19, 1960 No. 95. VOL. LXVII.

ХРУЩОВ РОЗБИВ ПАРИЗЬКУ КОНФЕРЕНЦІЮ ЩЕ ПОКИ ВОНА ПОЧАЛАСЬ

Англійський прем'єр Герольд Мекміллен, французький президент Шарль де Ґоль і президент Айзенгавер виявили одностайний фронт під час кризи, що її в Парижі спровокував Нікіта Хрущов своєю вимогою, щоб Америка „покаялась" за летунський інцидент.

Париж. — Надії на те, що англійському прем'єрові Геролдові Мекміллєнові і його міністрові закордонних справ Селвинові Ллойдові вдасться посередницька дипломатична місія, та що вони зможуть переконати Хрущова, щоб він вернувся до конференційної залі в Елізейському палаці й дозволив вершинній конференції приступити до нарад — не здійснилися. З понеділка на вівторок вночі Мекміллен переконував Хрущова, що з хвилиною, як през. Айзенгавер заявив, що Америка припинила надалі розвідчі летунські місії — ця справа перестала бути актуальна, а коли Хрущов використає її як формальну притоку для розбиття конференції — то цілий світ скине вину за це на Хрущова. Хрущов був глухий на ці арґументи і повторяв засадно, що він готов взяти участь в конференції, але спершу през. Айзенгавер мусить виконати продиктовані ним, Хрущовим, передумови, а саме — визнати, що Америка порушила повітряну суверенність СССР, публічно засудити цей акт і перепросити СССР, урочисто заявити, що це більше не повториться та обіцяти покарання безпосередніх винуватців. В останній хвилині англійський міністер Селвин Ллойд пробував вплинути на Хрущова через совєтського міністра Андрея Ґромика. Цей останній — за твердженням газет — заявив, що найкраще дозволити, щоб пристрасті прохололи в запропонованому Хрущовим періоді 6-8 місяців, після якого мала б зібратися нова конференція на вершинах. На вівторок о 10 год. вранці французьк. президент де Ґоль скликав засідання вершинної конференції. Всі західні лідери з'явились, але Хрущов не прийшов. Дізнавшись, що він виїхав поза Париж, де Ґоль вислав за ним післанця з запрошенням — Хрущов негайно вернувся до Парижу, але не приїхав до Елізейського палацу, тільки до совєтської амбасади, відкіля дав знати, що його становище не змінилось. Західні лідери самі нараджувались понад годину, після чого розійшлись. На год 2 попол. де Ґоль призначив наступне засідання. Радник совєтської амбасади Сергей Кудрявцев телеф. заявив, що Хрущов готов приїхати тільки на передвступну нараду для ствердження, чи були виконані передумови, за якими він погодився б взяти участь в діловій конференції, — але на саму конференцію він тепер ще не поїде. О 4 год. попол. Хрущов видав офіційний комунікат про своє становище з повторенням свого ультиматуму до ЗДА щодо „покаяння" Америки. В годину пізніше західні лідери розійшлись, а зараз потім проголошено такий їх спільний комунікат:

„Президент З'єдинених Держав Америки, президент Французької Республіки і прем'єр Злученого Королівства (Британії) стверджують факт, що з уваги на становище, прийняте головою ради міністрів Совєтського Союзу, не було можливо розпочати на конференції на вершинах розгляд проблем, щодо яких була згода, щоб вони були передискутовані чотирма головами держав чи урядів. Вони жалують, що не можна було перевести цих розмов, таких важливих для світового миру. З свого боку вони залишаються непохитні в своєму переконанні, що всі важливі міжнародні проблеми повинні бути вирішені не вжиттям сили чи погрожуванням нею, а мирними засобами через переговори. З свого боку вони готові взяти участь в таких переговорах в кожному догідному часі в майбутньому."

На цьому припечатано конференцію „на вершинах" ще поки вона почалась. Вся вільна преса в цілому світі одностайно вбачає вину за цю подію у поведінці Совєтів. Але совєтська делеґація проголосила власний комунікат, вкидаючи вину за невдачу Паризької конференції — на Америку! Всі державні мужі й дипломати, що приїхали до Парижу, заповіли, що вони залишаються в ньому ще через середу. Президент Айзенгавер поїде в четвер до Португалії, звідки, в 24 години пізніше, відлетить до Америки. Англійський прем'єр Мекміллен заповів, що негайно після повороту до Лондону складе відповідну заяву в палаті громад. — Хрущов мав спершу виїхати вже у вівторок, але за останніми вістками — він, буцімто затримається у Франції також до четверга. Він проходжується по Парижі та виїздить до підміських місцевостей в товаристві маршала Маліновського й інших своїх прибічників, заговорює до припадкових зустрічних, входить до крамниць, показує, що вміє косити траву і рубати дрова — словом, користає з „відпочинку". Західні лідери заповіли на середу ще одну спільну нараду, при чому спершу відбудеться конференція трьох західніх міністрів, а після неї зустріч Айзенгавера, де Голя і Мекміллена разом із міністрами.

Хрущов зупиниться у Східньому Берліні ніби задля підготови сепаратного миру

Париж. — Речник Нікіти Хрущова заявив, що Хрущов зупиниться в поворотній дорозі з Парижу до Москви — у Східньому Берліні. У зв'язку з цим комуністи пустили поголоску, що Хрущов розмовлятиме в Східньому Берліні з тамошніми німецькими комуністами про підписання сепаратного мирового договору між СССР і Східньою Німеччиною. Хрущов ніби привіз з собою до Парижу готовий проєкт такого договору, що його хотів представити на конференції „на вершинах", а коли та конференція не відбулась, то він ніби почуває себе звільненим від обов'язку чекати, поки Берлінську проблему не розв'яжуть всі чотири великодержави. Але водночас існує версія, що Хрущов не буде загострювати міжнародної ситуації провокуванням нової гострої кризи з приводу Берліну. Большевики ніби стоять на формальному становищі, що конференція „на вершинах" повинна зійтись за 6-8 місяців і тому до того часу Берлінська справа також не повинна бути розв'язана односторонним актом. В найближчих днях, під час перебування Хрущова в Східньому Берліні, ця справа напевно виясниться.

В Об'єднаних Націях очікують акції ЗДА про загальну летунську інспекцію

Об'єднані Нації. — Західні дипломати, акредитовані при Об'єднаних Націях, висловлюють загальне вдоволення з приводу заповідженої президентом Айзенгавером акції на терені ОН в справі встановлення міжнародної летунської інспекції з метою протидіяти небезпеці несподіваної атомової атаки. Очевидно, що загально рахуються згори з гострою опозицією збоку Совєтів, які поставлять на Раді Безпеки своє „вето" проти всякої відповідної постанови по лінії американської опозиції. В такому разі цей проєкт перейшовби на пленум Генеральної Асамблеї ОН, на її звичайній чи надзвичайній сесії. Пригадують, що два роки тому Совєти спаралізували своїм „вето" американський проєкт на переводження летунської інспекції над арктичною зброєю. Були різні проєкти щодо летунської інспекції над різними частинами Европи, Азії й Америки, але вони були пов'язані з загальними розмовами про роззброєння. Москва має можливість не допустити до реалізації такої інспекції, але пропаґандивно втратить у такій справі.

Велика перемога Кеннеді у правиборах в Мериленді

Балтімор, Мериленд. — Сенатор-демократ Джан Ф. Кеннеді 17-го травня здобув великий успіх у правиборах у стейті Мериленд, де він змагався з ореґонським сенатором-демократом Вейном Морсом. З неповних вислідів виходить, що Кеннеді дістав 199,362 голоси, а Морс тільки 49,323. Кеннеді здобув 70 відсотків голосів, а Морс тільки коло 17 відсотків, хоч він сподівався, що дістане на 50 відсотків більше. Це вже 6-ті правибори, які виграв сен. Кеннеді, і вони свідчать про те, що він має найбільші шанси здобути демократичну номінацію на президента. Перемога в Мериленді сен. Кеннеді дає йому 24 голоси, і то вже в першому голосуванні на конвенції в Лос Анджелесі, яка починається 11-го липня. Кеннеді переміг також і демократичних провідників із стейту Мериленд, які хотіли, щоб на конвенції можна було трохи поторгуватися стейтовими голосами.

Ліман пропонує Стівенсона на президента і сен. Кеннеді — на віце-президента

Ню Йорк. — Колишній сенатор-демократ Герберт Г. Ліман промовляв на зборах незалежних демократів в Брукліні, Н. Й., і заявив, що найкращим виборчим демократичним списком був би той, на якому був би кандидатом на президента Адлей Е. Стівенсон, а на віце-президента сенатор Джан Ф. Кеннеді. Колишній сенатор казав, що він рішився на кандидатуру сен. Кеннеді аж після його перемог у правиборах. Ліман виступив проти нюйоркських демократів за те, що не хочуть оголосити, кого вони підтримуватимуть на президента, бо хочуть торгувати голосами нюйоркських делеґатів на Конвенції в Лос Анджелесі. Також і окремий Комітет у Вайт Плейнс, Н. Й. в повіті Вестчестер старається про номінацію Стівенсона і збирає підписи на петицію, щоб переконати демократичних делеґатів про конечність підтримувати номінацію Стівенсона.

ГОЛОВНИЙ УРЯД УНСОЮЗУ ОДНОДУШНОЮ РЕЗОЛЮЦІЄЮ І ТЕЛЕГРАМАМИ ПІДДЕРЖАВ СТАНОВИЩЕ АЙЗЕНГАВЕРА І ДІФЕНБЕЙКЕРА ПРОТИ МОСКВИ

У ДРУГОМУ ДНІ НАРАД ПРОДОВЖУВАНО ЗВІТИ І ЗАПОЧАТКОВАНО ДИСКУСІЮ

Торонто, Онт. (Канада). — У зв'язку із теперішньою кризою в міжнародній ситуації, що проявилася зокрема в розбитті з вини Хрущова паризької конференції на вершинах, Головний Уряд Українського Народного Союзу у другому дні своїх річних нарад у Торонті у вівторок 17 квітня ц. р. ухвалив однодушну резолюцію, піддержуючи нею всеціло непохитне становище през. Айзенгавера проти ультиматумів і погроз Хрущова. Більшою резолюцією висловлено подяку прем'єрові Канади Джанові Діфенбейкерові за привіт, який він передав міністром Старом Українському Народному Союзові з нагоди цих річних нарад, за його відоме прихильне ставлення до громадян українського роду та за його солідарність із політикою З'єдинених Держав у теперішній міжнародній кризі. Тексти резолюцій переслано телеграми през. Айзенгаверові до Парижу і прем'єрові Діфенбейкерові до Оттави. В телеграмі до през. Айзенгавера м. ін. сказано: „Головний Уряд УНСоюзу, що об'єднує 79,000 громадян українського роду в ЗДА і в Канаді, зібраний на своїх річних зборах в Торонті, всеціло піддержує Ваше рішуче становище в теперішній світовій ситуації зокрема у відношенні до аґресивної, диктаторсько-комуністичної Москви, що загрожує вільному світові та його способові життя. Ми, що самі або наші предки походили з України, яка перша впала жертвою ком.-московської аґресії та найбільше потерпіла від неї під безпосереднім наказами ката України Хрущова, знаємо, що Хрущов не має ані чистих рук, ані чистого сумління, на які він покликується . . ."

Другий день нарад започатковано звітами заступниці гол. предсідника УНСоюзу пані Анни Герман та редактора „Свободи" А. Драгана. В дальшій дискусії над звітами членів Головного Екзекутивного Комітету, Головної Контрольної Комісії та Головної Ради УНСоюзу, що заповнила ввесь дальший час нарад, заторкнено та вияснено багато організаційних, фінансових та громадських проблем українських спільнот у ЗДА і в Канаді. Третій день нарад, в середу 18 травня започатковано дискусією над звітом ред. А. Драгана про „Свободу" та її видання.

ПАЛАТНА ПІДКОМІСІЯ ЗАТВЕРДИЛА РЕЗОЛЮЦІЮ ПРО ПАМ'ЯТНИК ШЕВЧЕНКОВІ У ВАШИНҐТОНІ

Ню Йорк. — Підкомісія Палати Репрезентантів для справ адміністрації затвердила на своєму засіданні дня 10 травня ц. р., як про це повідомив канцелярію УККА професор Лев Добрянський, резолюцію конґресмена Бентлі про поставлення пам'ятника Т. Шевченкові у столиці З'єдинених Держав Вашинґтоні. Палатна підкомісія під проводом конґресмена Пола С. Джонса відбула в цій справі низку переслухань, під час яких виступали із своїми зізнаннями в справі резолюції Бентлі голова УККА проф. Лев Добрянський, президент УККА Дмитро Галичин, професор Маркетського університету і голова Наукового Т-ва ім. Т. Шевченка у ЗДА д-р Роман Смаль-Стоцький та Юрій Волинець, юн. крайовий командант Українсько - Американських Військових Ветеранів. Палатною підкомісією резолюція конґресмена Бентлі буде тепер передана на розгляд повної Палатної Комісії для справ Адміністрації і потім на голосування пленуму Палати Репрезентантів. Сподіваються, що цей розгляд і голосування відбудеться в найближчому часі. Після прийняття розолюції Палатою Репрезентантів вона буде передана на затвердження Сенату. Водночас із цим повідомляють з Вашинґтону, що конґресмен Пол С. Джонс з Мізурі, Алвін Бентлі і Джан Лесінські з Мишиґену приготовляють з доручення Палати спеціяльний „Палатний Документ про Тараса Шевченка", який появиться вже незабаром окремою брошурою. Ця брошура буде офіційною публікацією Палати Репрезентантів про життя і творчість Т. Шевченка і його значення для України і для світу.

„Молода Україна" вшановує бенкетом піонерів Бруклинської громади

Бруклин, Н. Й. — „Молода Україна" в північній Бруклинській Громаді дня 22-ого травня в неділю о год. 5-ій по полудні в залі Українського Національного Дому при Ґренд Стріт влаштовує V-ий Бенкет для вшанування тих піонерів своєї громади, які покінчили 70 і більше років. Ця громада нараховує аж 78 чоловіків у віці понад 70 років, і всі вони запрошені як гості на цей Бенкет, на якому крім прийняття буде і мистецька програма. Виступатимуть такі відомі мистецькі сили як співачка Нюйоркської опери пані Марія Лисогір і оперовий співак п. Лев Рейнарович, а на головного промовця запрошений голова „Самопомочі" колишній міністер п. Юліян Ревай. В мистецькій програмі виступить також і „Клюб Молодих Танцюристів", який існує при „Молодій Україні".

ДЕМОКРАТИ В КОНҐРЕСІ ПІДТРИМУЮТЬ ПРЕЗИДЕНТА

СЕНАТОРИ ДЖАНСОН І МЕНСФІЛД ЗАКЛИКАЮТЬ ДО СПІЛЬНОГО ФРОНТУ ПРОТИ ШАНТАЖУ ХРУЩОВА

Вашинґтон. — Після того, як совєтський прем'єр не допустив до конференції на вершинах в Парижі своїми образами американського президента Айзенгавера, демократична більшість в Конґресі вповні підтримує свого Президента і демократичні провідники закликають нарід до об'єднання біля голови держави, щоб показати світові, що американський нарід стоїть об'єднаний у спорі, який спричинив Хрущов своїми нечуваними вимогами, щоб американський Президент його перепрошував та карав тих, які спричинили повітряний лет понад СССР. Провідник демократичної більшости в Сенаті сенатор Линдон Б. Джансон заявив, що треба втримати спільний національний фронт і підтримувати Президента після тієї кризи, яку викликав Хрущов своїми аґресивними виступами в Парижі. „Як що і були які-будь помилки в справі літака „У-2", — казав сенатор Джансон, то їх треба буде пізніше спокійно і об'єктивно обговорити". Але ми не сміємо допустити до тієї помилки, щоб саме тепер обговорюванням цієї справи, послабити вільний світ тим способом, що роз'єднаємо свої ряди". Подібно висловився і заступник демократичного провідника в Сенаті сенатор Майк Менсфілд, заявивши, що у відповідному часі треба буде запитати уряд „про вияснення справи зістреленого літака над територією СССР", але тепер, коли „всі народи стоять перед катастрофою", — не час на те, щоб цю справу обговорювати в Сенаті. Також і інші демократичні провідники в Конґресі погоджуються в тому, що обговорювання цієї проблеми могло б тільки скріпити ті безосновні оскаржування Хрущова, які він закинув американському урядові на конференції в Парижі. Республіканські конґресові провідники погоджуються в тому, що якби навіть розбиття Паризької Конференції не мало гірших наслідків, то республіканці матимуть втрати в цьогорічних виборах. Подібно заявив і спікер Палати Репрезентантів Сем Рейбирн, який закликав до спокою і об'єктивности в обговоренні цілої справи. Сенатор Менсфілд висловив думку більшости демократичних членів конґресу, коли заявив, що конче треба буде вияснити, чому державний секретар Крістіян А. Гертер говорив про те, що ЗДА продовжуватимуть свої лети понад територію СССР, що пізніше потвердив і віце - президент Ричард М. Ніксон, а Президент заявив Хрущову в Парижі, що вже минулого четверга, це значить 12-го травня її лети розвідчих американських літаків припинено. Сенатор Менсфілд казав, що ці протилежні заяви високих урядовців могли б свідчити про те, що є два уряди і що існує дві політики. Це є дуже важлива справа, казав сенатор Менсфілд, бо від її вияснення може залежати наше „бути чи не бути". Республіканські сенатори гадають, що паризька криза не пошкодить віцепрезидентові Ніксонові виграти президентські змагання, хоч паризький неуспіх може мати і деякий вплив на вислід цьогорічних виборів. Голова Сенатської Комісії Збройних Сил сенатор Ричард Б. Рассел заявив, що холодна війна стає гарячішою, і тому ЗДА мусять подумати про збільшення своєї оборони. Сенатор Рассел сказав, що Хрущов готов зробити найбільшу помилку і почати атомову війну. Тому ЗДА мусять бути на все підготовані.

Страх Совєтів перед шпигунами штовхає їх до дальших протестів

Берлін. — Патологічний страх большевиків перед летунськими шпигунами , який спричинив цілу повінь протестаційних нот, штовхнув їх до що одного протесту, який обурив французів. Ще 5-го травня ц. р. малий приватний французький спортовий літак випадково залетів на східньо - німецьку територію, летючи із Штрасбурґа до Мальмо у Швеції. Заваживши свою навіґаційну помилку, цей літак негайно скерувався на правильний шлях. Хоча Франція через свого представника в командантурі Західнього Берліну і т. зв. 4-державному летунському Центрі безпеки негайно перепросила совєтського команданта, проте генерал Іван Якубовський всеодно зголосив формальні гострі ноти протесту до комендантів ЗДА, Англії і Франції в Західньому Берліні, погражуючи „найгострішими засобами проти порушування в будуччині повітряного простору Схід. Німеччини". Західня преса вказує на характеристичний випадок, що цей протест зголосили безпосередньо Совєти, а не східньо - німецькі комуністи, та що Москва, не хотячи, видно, зачіпати тільки Францію, зробила це посередньо, запротестувавши однаковими нотами до всіх трьох західніх комендантів в Західньому Берліні.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Айзенгавер** перед відлетом на конференцію до Парижу підписав закон, який дозволяє відтягати від оподаткування ті суми, які були видані на лікування батьків у віці понад 65 років. Те саме можуть робити і самі батьки, коли вони є старші за 65 років. Видатки на ліки можна відтягати до висоти одного відсотка від загальних прибутків. Цей закон заощадить коло $50 мільйонів родинам старших осіб.

● **Голова Крайової Аеронавтичної і Космічної Адміністрації** Т. Кейт Гленнен заявив на радіовій прагрaмі, що ЗДА зібрали більше відомостей про космічні простори як СССР. „Ми, а не СССР, казав Гленнен, причинилися до пізнання космічних просторів і заслужилися для добра людства".

● **Президент Айзенгавер** підписав закон про видатки $158,000,000 на будову 4-ох воєнних кораблів. Між цими кораблями є один допоміжний бойовий корабель, два військові транспортові кораблі та один ескортовий корабель.

● **39-річний імігрант** польського походження Йозеф Млот-Мроз із Сейлему, Массачусетс, прибув до Вашинґтону і сховався в пам'ятнику Вашинґтона, а коли той пам'ятник був замкнений увечорі, Мроз вибив вікно і виставив чорну стрілку з протикомуністичними гаслами. Поліція його заарештувала і демонстраційні написи сконфіскувала. Млот-Мроз пікетує Білий Дім, протестуючи проти комунізму. Його судитимуть за пошкодження державної власности і за порушення публічного спокою.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Окружний Комітет Відділів УНСоюзу у Филаделфії** плянує на дні 25—26 червня ц. р., велику прогульку членства Союзових Відділів на Оселю УНСоюзу Союзівку. Під час перебування прогульки на оселі відбудеться спеціяльна розвагова програма. Приймає зголошення секретар Окружного Комітету Відділів УНС п. Іван Скіра (4813 Норт 12-та вул., Филаделфія, Па. Телефон ДА 9—62—74).

● **Дві молоді українки** Леоніда Задорожна, донька Михайла і Марії Задорожних, і Галина Лихачинська, донька Олександра і Марії Лихачинських, закінчили цього року студії на факультеті Журналістики Католицького Університету в Парані (Бразилія) і почали уже працювати в португаломовній бразилійській пресі. Обидві володіють добре теж українською мовою.

● **Запорізька Січ, Відділ 327 УНС у Гемстеді, Н. Й.** влаштовує в суботу дня 21 травня ц. р. Весняний Баль, який відбудеться в залі парафії української католицької церкви при 709 Фронт Стріт, о год. 8.30 вечора. Гратиме музика Івана Кулявого. Дохід із забави призначений на Фонд Будови Української Католицької Академії в Стемфорді і на Студентський Допомоговий Фонд УНС.

● **Полк. Павло Конопленко-Запорожець**, український кобзар - віртуоз, виступить із своїми концертами в п'ятницю, дня 20 травня ц. р. в Літературно-Мистецькому Клюбі, о год. 8-ій вечора і в неділю, дня 22 травня в залі УНДому в Ню Йорку, о год. 7-ій вечора. У програмі концертів музика, народні думи і ліричні та жартівливі пісні.

● **Вінчання п-ни Інни Пошивайло з п. Іваном Колосом** відбудеться в неділю, дня 5-го червня ц. р., о год. 2-ій по пол., в УАПЦ св. Ап. Андрія при 4842 — 16-та Стріт, Н. В. у Вашинґтоні, Д. Ц.

У СВІТІ

● **Західньо - німецьке міністерство** внутрішніх справ оприлюднило, що за останніх вісім років засуджено в Західній Німеччині за доказані провини шпигунства в користь Совєтів 1,779 осіб. Тільки в перших трьох місяцях біжучого року 588 шпигунів призналися до вини. Взагалі ж арештованих під закидом шпигунства в користь СССР було за минулих вісім років кругло 18,200 осіб. У 1958 році схоплено 204 шпигунів, що діяли за безпосередніми приказами з Москви, а в 1959 році — 264 дальших таких шпигунів. Посередньою совєтською шпигунською централею є східній Берлін.

● **Ілля Еренбурґ**, член Верховного Совєта і колишній шеф совєтської пропаґанди за Сталіна і Хрущова, заявив в Лондоні, що шпигунство — це нормальна справа всіх збройних сил у світі. Тепер — сказав він — нема різниці між телефотоапаратами й розвідчими літаками та колишніми далековидами. Ілля Еренбурґ приїхав до Лондону для виголошення промови на зборах поплентатсько - пацифістичної організації, що веде в Англії пропаґанду за атомовим роззброєнням. Еренбурґ має тепер 68 років.

● **В Індонезії** заснувалась Демократична Ліга, яка охоплює всі видатніші антикомуністичні організації й елементи найбільших островів країни — Джави, Суматри, Борнео і Целебесу. Це вперше сконсолідовано протикомуністичний фронт. Здогадуються, що Ліга користується прихильністю вищих старшинських кол, віддавна невдоволених комунофільською політикою президента Сукарна. До нового парляменту, що його членами є виключно лише призначені Сукарном особи, на 261 всіх членів — понад 60 є ряних комуністів. Ключ ситуації є в руках льояльного до Сукарна, але антикомуніста, генерала Абдула Гаріса Насуціона, шефа індонезійської армії.

● **В Індії**, де урядовою мовою є англійська мова, від 1965 р. має стати урядовою мовою одна з 14-х головних мов тієї країни — „гінді". Хоч на 400,000,000 індійського народу тільки який мільйон знає англійську мову, проте це якраз — політична, соціяльна й економічна верхівка народу. Хоч у школах приспішили навчання мови „гінді", проте приготовляють закон, щоб продовжити термін урядової англійської мови і поза 1965 рік.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates:: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢. Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сити і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Замість відпруження — запах війни

Події розвиваються так швидко, що кожному коментареві про актуальні міжнародні відносини загрожує, що за кілька годин він утратить вартість. У такій ситуації трудно бавитися у передбачування найближчого розвитку справ. В усякому разі, між найповажнішими західніми політиками й журналістами не було ні одного, який передбачував би, що Нікіта Хрущов приїде до Парижу на те, щоб не допустити до першого ділового засідання довгожданої конференції „на вершинах", і вшкварить промову, яка навіть для тих людей, що звикли до манер і стилю большевицьких дипломатів, стала рідким документом грубости, фарисейської забріханости і провокаційних випадів проти вільного світу. Хрущов виголосив у Парижі ультиматум, як передумову для своєї участи у конференції, з вимогою, щоб американський уряд покаявся, перепросив, склав урочисту заяву про відмову від летунських розвідчих дій та покарав винних. У зв'язку з тими вимогами Хрущова президент Айзенгавер заявив буквально: „... Пан Хрущов знав від мене понад усякий сумнів, що його ультиматум ніколи не буде прийнятий З'єдиненими Державами. Але Хрущов відсунув набік усі аргументи розуму, і настоював не тільки на своєму ультиматумі, але й на тому, що він оприлюднить всю свою заяву, коли це йому сподобається. Тому стало ясним, що він рішив розбити Паризьку конференцію. Насправді, єдиним висновком, до якого можна прийти — це те, що інтенцією всієї його подорожі з Москви до Парижу було — перевести саботаж проти тієї зустрічі, на яку світ покладав стільки надій ..."

Поведінку Хрущова можна пояснити двояко: або він свідомо ставив справу так, щоб Америка не могла її схвалити, і щоб розбити конференцію, — або він і його соратники повірили, що до президента З'єдинених Держав можна застосувати ті самі методи, що до „ухильників" в комуністичній партії, від яких вимагається публічного каяття, — і цим дали ще один доказ незнання американської психіки. Здається, що в одному і другому випадку Хрущов мав на увазі внутрішні відносини в компартії СССР та в цілому Совєтському Союзі. Чарлз Болен, який був приявний на тригодинній конференції трьох західніх лідерів після того, як Хрущов, наробивши скандалу в Елізейському палаці, пішов прохолодитись на паризьких бульварах, мабуть мав рацію, коли висловив думку, що найважливіше місце в довгій тираді Хрущова — це тих кілька слів, якими він натякнув на зв'язок летунської афери з внутрішньо - совєтськими відносинами. Чи це значить, що ту аферу використало радикальне крило партії для розгри з Хрущовим? Чи кремлівська кліка боїться, що факт збиття американського літака над Уралем відкрив очі підсовєтським громадянам на слабість большевицької оборонної системи і могутність американської повітряної фльоти? Чи комуністи злякались, що поява того літака так глибоко над територією СССР розбурхає надії підсовєтських невільничих мас на близький кінець большевицької влади?

Покищо ніхто не знає відповіді на ці запити, але вона напевне внедовзі прийде. Відомо тільки, що коли Хрущов у Парижі рахувався з явними і тихими прихильниками курсу Молотова більше, ніж з Айзенгавером, Мекміленом і де Ґолем, то атути, з якими він повернеться до СССР, матимуть теж обосічне значення. Бо 210 мільйонів людей не можна вічно тримати в шорах пропаганди ненависти до Америки і страху перед Америкою. Ще рисковніша гра — нехтувати психологічно - політичну реакцію вільного світу. Американський громадянин солідаризується з сенатором Томасом Доддом, що „це найгірше видовище, коли чоловік, який має на своїх руках кров мільйонів, повчає Айзенгавера про мораль". Але це дуже рисковне діло — дратувати американського громадянина такими видовищами і рахувати при цьому на те, що цей громадянин не жадатиме прикорочення таких видовищ і його режисерів.

Над Паризькою конференцією, що мала стати базою для дальшої коекзистенції, пронісся дух нової війни. Від провокаційних слів і жестів до стрілянини — далекий шлях. Але він може дуже вкоротитись, коли Пан Біг, бажаючи покарати большевиків, відбере їм остаточно розум і вони ступатимуть далі шляхом, яким ішов Хрущов у Парижі.

Мрії відрубаної голови

Не тільки окремі особи, але й цілі суспільні групи та національні спільноти інколи *опиняються* в стані своєрідного засліплення ,не бажаючи бачити й слухати того, що діється навколо них, і що б'є їх дошкульно по голові. До таких осліплих і оглухлих спільнот треба зарахувати польську та російську еміграцію в ЗДА та в інших країнах Заходу.

Не зважаючи на те, що обидві ці еміграції були свідками велетенських зрушень на територіях країн, з яких вони вийшли, і що вони дуже часто на власній шкурі зазнавали наслідків цих зрушень, все таки їх провідні люди і репрезентації виявляють просто неймовірну заскорузлість у своїх поглядах на справи, що їх уже вирішила історія.

Так, для прикладу, у цьогорічних святкуваннях конституції 3-го мая, що їх влаштовувала польська еміграція у З'єдинених Державах, брав участь теж і якийсь Комітет Східніх Земель Речі Посполитої, до якого входять такі організації, як Звйонзек Міловнікуф Вільна, Коло Львовян і Коло Земі Волиньскей. Цей комітет проголосив навіть з цього приводу спеціяльну відозву, в якій стверджує, що „Східні Землі" разом із Львовом, Вільном і Луцьком „були від віків інтеґральною частиною Польської Держави", а тому поляки ніколи їх не зречуться і вимагатимуть, щоб вони були повернуті Польщі, яка, мовляв, „тільки в границях з 1939 року — на Сході і з Одрою - Ніссою — на Заході зможе протиставитися совєтському й німецькому імперіялізмам і ... гарантувати лад та безпеку Европі".

Цим своїм виступом згадані польські організації ще раз не тільки виявили свою безприкладну наївність і меґальоманію, але й показали, що серед польської еміґрації все ще існують — в 1960 році — люди, яких історія нічого не навчила і які хочуть завернути колесо історії назад і дістати для Польщі те, що їй ніколи не належало.

До людей з подібною ментальністю треба зарахувати також і видатного російського еміґраційного діяча, Л. Ніколаєвського, який очолює, до речі, Американсько-Русский комітет республіканської партії. Обурений прийнятою Конґресом і проголошеною Президентом ЗДА резолюцією про Тиждень Поневолених Націй, п. Ніколаєвський організує тепер акцію проти цієї резолюції, вимагаючи в листах до сенаторів і конґресменів, щоб вони змінили своє ставлення до „русскої проблеми" та переконуючи їх, що „в дореволюційній Росії не було поділу на національності", що існував і існує тільки один „русский народ", до складу якого входять не тільки українці та білоруси ,але й вірмени, грузини, татари, туркестанці та інші народи. Для п. Ніколаєвського не існує не тільки факт незалежного існування цих народів у минулому, але навіть факт їх перебування, як окремих республік, у складі Совєтського Союзу. Він не хоче цього всього бачити й знати і дивується, досить таки спізнено й даремно, що члени американського Конґресу на його листи здебільша не реаґують.

Вартість таких цілком у своїй основі ретроґрадних поглядів і аспірацій, які репрезентують польські оборонці „східніх земель" і російські політики, задивлені у „єдину, неділиму", найкраще характеризує польське прислів'я про „мрії відрубаної голови".

Ярослав Курдидик

ЧИ ЗДА ГОТОВІ ЗУСТРІТИ НАПАД?

Це факт, що літак „У-2", якого вдалося большевикам збити, чи пак приземлити, наробив „політичного шуму" більше, як хтонебудь всилі був передбачити.

У цій справі почув світ заяви Хрущова не лише повні інсинуацій та питомої йому лайливости, але не обійшлося в них і без погроз ракетами на адресу ЗДА і їх альянтів, які, мовляв, дозволяють американським „шпигунським літакам" використовувати свої летунські майдани. Але що найцікавіше — від президента Айзенгавера почули ми заяву, на яку довго й нетерпляче очікували.

Типовою прекметою вояка, а за такого в ґльобальному розумінні слід уважати американського Президента, є лаконічність, ядерність і простота у вислові, до того ж подана у формі в однаковій мірі приступній та зрозумілій для людини з високою освітою і для рядового громадянина. „*Ми не хочемо допустити, щоб повторився ще один Перл Гарбор, і, тому я доручив ужити всіх засобів, які можуть бути корисні для оборони ЗДА і вільного світу*", — ось такий приблизний зміст заяви президента Айзенгавера.

Очевидно, що після цього швидко почав розвіватися червоний міт, що його досі намагалася втовкмачити світовій опінії Москва — міт про абсолютну перевагу СССР в ракетобудівництві і авіобудівництві. А літак, що його вдалося большевикам приземлити в самому центрі Совєтського Союзу, змушує нас поробити деякі поправки та відкинути деякі припущення, які зродилися були в декого з нас внаслідок однобічного підходу до загальної оцінки оборони ЗДА.

Одним із головних замітів було те, що у той час, коли, мовляв, большевики розгорнули свою шпигунську мережу і обмотують нею світ, у ЗДА „не робиться нічогісінько". Очевидно так воно не є. Большевики занадто умасовили свою шпіонажу, і вона масово провалюється, а західній світ має у тому напрямі далеко більше досвіду.

Ось щойно тепер, з останньої заяви Американської центральної розвідчої служби виявляється, що т. звана „інвіґіляційна обсервація" Совєтського Союзу почалася ще від 1947 року — від часу, коли большевики, прочунюючи після війни, почали виявляти найзахланніші імперіялістичні тенденції і підривати позиції вільного світу. Бльокада Берліну, Корея та В'єтнам тільки підтвердили, що до них треба стосувати їхню ж таки тактику — „говорити одне, а робити щось зовсім інше"... Вже чотири роки тому, центральна розвідча служба зорганізувала систематичні перелети через Совєтський Союз, і тепер коли большевикам вдалося приземлити один із тих літаків, то треба сподіватися, що попередні літаки призбирали чимало цінного матеріялу про розташування совєтських військових баз, летовищ, головних індустрійних центрів, ракетних становищ і т. п. Усі ці відомості матимуть для ЗДА на випадок війни першорядне значення.

Очевидно, що, призбируючи всі можливі відомості, ЗДА підготовлялися також до того, щоб не бути заскоченими нуклеарним нападом. Почалося з того, що ЗДА: 1) розпорошили свої бази з бомбовиками, перевівши цю справу так, щоб кожна з них зокрема, або з малим тільки „доповненням", могла бути самовистачальною відплатною одиницею; 2) розпорошили і замаскували бази середньо- і далекосяжних ракет таким чином, щоб максимум можливого сховати під землю; 3) розбудували фльоту підводних атомових човнів типу „Поляріс"; 4) вдосконалили й розбудували сітку далекосяжної радарової перестороги, а впарі з тим завели постійне алярмове поготівля далекосяжних джетових бомбовиків.

А тепер варто приглянутися деяким недолікам, що виявилися при нагоді приземлення „У-2" в большевицькій „непереможній і всесильній" обороні. Коли летунові Поверсові вдалося залетіти аж до Свердловська, з того зринають два здогади: 1) що большевицька радарова система ще далека від того, щоб її можна було назвати досконалою, і що в ній є такі „прогалини", через які легко можуть пролітати летуни - розвідчики; 2) що большевики не мають ще такої протилетунської ракети, як американська „Ніке". Все, що твердив Хрущов про зістрелення „У-2" на висоті 12 миль, залишається загадкою.

Коли ж навіть прийняти твердження Хрущова, то й тоді висуваються застереження такого порядку: 1) Якщо літак „У-2" збито на висоті 12 миль большевицькою ракетою, то як може летун Поверс, злетівши з такої голокружної висоти, перебувати тепер в знаменитій кондиції? 2) Якщо прийняти чисто технічний бік справи, що літак упав з такої висоти, то як і чим пояснити, що мотор, фотоапарат, знімки та ін. залишились не дуже пошкоджені? 3) Якщо розглянути критично два попередні питання, мимохіть постає питання: що було насправді причиною приземлення — механічний дефект чи, може, психічне заломання , яке примусило летуна обнизити літак до такої висоти, що його можна було досягнути зенітною артилерією?

ІДЕ РАНОК ...

Іде ранок на конях сивих,
День — на білих,
На чорних — вечір, —
Із барвистих казок щасливих
Світлу радість несуть малечі.
Відчиняють чарівні брами —
Розстилається світ широкий:
Ген, бори гомонять з вітрами,
Ген, сніги залягли глибокі.
Все по-своєму в цьому світі
Бачить очі дитини вміють,
Мов крізь дивні
голчасті квіти,
Що на шибці морози сіють.
Оживають ягнята - хмари,
Місяць, хвацький
пастух рогатий,
Заганяє свої отари
За притрушені снігом хати.
... І красу, і відвагу, й ласку
Діти бачить у всьому вміють,
Вірю: мрія родила казку,
Щоби казка живила мрію.
Заронивши в дитячу душу
Зерно вічного неспокою,
Вчила степ, що спалила суша,
Вмити хвилею ґомінкою.
Вчила звідать
глибин незнаних
І найвищих вершин сягнути.
У життєвому океані
Подолати найтяжчу скруту.
Щоб нащадкам
лишить плянету
В квітуванні ясної днини,
Винахідником і поетом
Народилась на світ людина.

ТАМАРА КОЛОМИЄЦЬ

НА ТЕМИ ДНЯ

45 РОКІВ МИСТЕЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТИ ЛЕВА ГЕЦА

Бувальці мистецьких виставок у Галичині ще до часу другої світової війни добре пригадують собі насичені кольором картини Лева Геца, а загал громадянства ще держить у пам'яті його віддану працю як засновника й керівника музею „Лемківщина" у Сяноці. Мистець і громадський діяч, ветеран визвольних змагань, проф. Лев Гец переживши дві світові війни, опинився у Кракові, в Польщі, де недавно скромно відзначив 45-річчя свої мистецької діяльности.

Лев Гец народився у Львові в 1896 році. Там у Політехніці Лев Гец почав студії архітектури, але малярський талант і любов до малярства подиктували йому перенестися до Академії Мистецтв у Кракові, яку він закінчив у 1924 році. Від того часу починається насичений впертою працею життьовий шлях мистця, позначений з одного боку блискучими осягами, а з другого — важкими особистими ударами.

Після закінчення Академії Лев Гец прийняв посаду учителя гімназії в Сяноці. Крім праці у школі, де велику увагу приділяв він мистецькому молоднякові, Лев Гец діяльно працював для громади: заснував і він відомий музей „Лемківщина", що став окрасою столиці Лемківської землі, а також брав участь в мистецькому житті, виставляючи свої картини на виставках.

Мистецький ріст Лева Геца перервала друга світова війна, під час якої мав різні трагічні переживання. Після війни опинився у Кракові, у місті, де здобув свою освіту, і тут запропонували йому професуру в Академії Мистецтв, на якому то пості він залишається до нині.

Минулого року вийшов друком розкішний альбом рисунків старого Кракова, що його зладив Лев Гец — справжній унікат мистецької інтерпретації с т а р одавнього міста. Альбом має назву „Давні майданчики і подвір'я Кракова". Того ж року відбулася ювілейна виставка праць Лева Геца, на якій виставлено було понад сто картин, що дістали високу оцінку фахової критики. Картини Геца побували на різних мистецьких виставах у Львові, в Празі, у Відні, в Парижі, в Берліні і в Римі.

Головну увагу у своїй творчості приділює тепер Лев Гец своїй прибраній ближчій батьківщині — Лемківщині. Ряд його картин — це прегарні красвиди лемківської землі. Крім малюнків, має він у своєму доробку дереворити, мідьорити і літографію.

Лев Гец — своєрідний, оригінальний мистець. Доля не дала йому в житті легкої слави, але він тим більше працював над собою і тим завзятіше шукав свого власного вислову. Тепер мистець дійшов вершка своєї творчости.

Т.

Константин Тимочко

У КОСМІЧНІ ПРОСТОРИ

Чи живуть у космічних просторах розумні істоти? Чи зуміємо ми з ними порозумітись? І чи зможемо колинебудь до них долетіти? — Такі питання ставить собі людина, коли темної зоряної ночі дивиться на небо. І щойно в останніх роках учені взялися до поважної праці, щоб дати відповідь на ці питання.

Історичним днем у цій важливій справі є день 4-го жовтня 1957 року, коли совєтські вчені випустили „супутника", що на висоті 560 миль почав кружляти над Землею. І нагло людина зрозуміла, що вона може покинути Землю й полетіти у космічні простори.

Після цієї історичної події учені Америки й Совєтського Союзу стали до перегонів. З поверхні Землі піднялися штучні сателіти із звірятами, спеціяльними інструментами і апаратами. А у Вест Вірджінії американці почали будувати великий радар, щоб ловити голоси розумних істот, якщо такі живуть на далеких плянетах.

Які докази мають учені, що в космічних просторах є подібні до нашої Землі плянети, на яких живуть розумні істоти? Переконливих доказів покищо немає. Є тільки здогади. А доказів учені шукають.

Ось на яких спостереженнях учені спирають свої здогади:

З помічю найновіших радіотелескопів відкрито мільярд галяктик — сукупностей зірок і газових мряковин. Галяктику, що до неї належить наша сонячна система ,називаємо Молочним або Чумацьким Шляхом. Обчислено, що в нашій галяктиці є до 100 мільярдів зірок - сонць. Але не всі зорі ще обчислені. „Йдемо щораз глибше й глибше, — каже Шемлей — і кінця не видко".

Але чи всі зорі - сонця мають свої плянети? Деякі мають, кажуть астрономи. І свою думку доказують в такий спосіб: Деякі зорі обертаються довкола своєї осі дуже швидко, а інші поволі. Наше сонце обертається поволі. А це тому, кажуть учені, що воно, викидаючи колись із себе плянети, втратило свою первісну швидкість. І учені припускають, що всі ті зорі, які обертаються поволі, повинні мати свої плянети.

Це зрозуміло, що не на всіх плянетах є життя. Дуже важливою умовою життя на всякій плянеті є температура його сонця. Зависока і занизька температура унеможливлює життя.

Учені почали шукати зір, на яких температура подібна до температури нашого сонця. Це, зокрема, Альфа Сентаврі, віддалена на п'ять світлових років від Землі (світло проходить за секунду 300,000 кілометрів). Епсільон Ерідоні — на десять світлових років, і Тав Сеті на одинадцять світлових років. Ці зорі можуть мати плянети подібні до нашої Землі.

Але чи можливе життя на таких плянетах? Так, можливе. Бог міг створити життя на інших плянетах у такий самий спосіб, як на Землі. Або міг його створити у зовсім інший спосіб. В. Фокс, професор стейтового університету на Флориді, старається випродукувати у хемічній лябораторії живу клітину. Його праця ще не увінчалася успіхом. Але він каже, що якби йому навіть і вдалося створити щось подібне до живої клітини, то це ще не буде доказом, що в такий самий спосіб постало життя на Землі. Це буде тільки доказом, що в таких самих умовинах, які є в його лябораторії, може постати життя.

Якщо у космічних просторах є розумні істоти, то чому вони не дають про себе знати? Чому не висилають до нас радіо - сиґналів? Хто зна! Може й висилають. Біда в тому, що ми ще не маємо відповідних апаратів, щоб ці радіосиґнали ловити. Лише цього року американці закінчують у Вест Вірджінії будувати величезне радіове „вухо", що підслухуватиме голоси з далеких зірок. Диск цього апарату буде звернений у південну сторону неба — до зір Альфа Сентаврі, Тав Сеті і Епсільон Ерідоні.

Тільки подумати, яка запанує радість, коли вдасться зловити перші радіосиґнали із космосу. Розуміється, наші і „їхні" учені будуть старатися укласти якусь спільну мову — космічне есперанто. А може така спільна мова вже існує? Наша цивілізація нараховує ледве кілька тисяч років. А „їхня" цивілізація, судячи з віку сонць, може існувати мільйони років. Можливо, що „вони" вже давно між собою говорять з помічю радіових хвиль. Нашим ученим може тільки прийдеться вивчити мову космосу, і ми, мешканці Землі, станемо новим членом космічного суспільства.

Але учені працюють не тільки над тим, щоб при помочі радіових хвиль порозумітись із розумними істотами у космосі. Вони працюють, щоб людина з помічю відповідних ракет могла залетіти на Місяць, Марс, а потім і поза межі нашої сонячної системи —до далеких зір нашої галяктики. Щоб дістатися до найближчої зорі, довкола якої кружляють плянети, треба наперед опанувати Місяць. Місяць мусить стати базою для далеких космічних подорожей. І учені припускають, що ще перед кінцем нашого тисячоліття людині вдасться поселитись на Місяці.

Щоб жити, людина мусить мати повітря і воду. На жаль, цих двох елементів на Місяці у вільному стані немає. Але, на думку вчених, деякі мінерали на Місяці мають у собі 13% скристалізованої води. Це значить, що із 1000 тонн такого мінералу можна добути 130 тонн води. Розуміється, людина мусітиме привезти із Землі відповідні апарати, щоб ці мінерали молоти на порошок і нагрівати до високої температури. Добувши воду, людина легко зуміє видобути з неї кисень, що необхідний для віддихання. Мешкати і працювати на Місяці людям прийдеться в домах із пластичної маси, яка не перепускає зсередини кисню. А виходячи з дому вони мусітимуть одягати спеціяльні костюми і маску з киснем.

Очевидно, люди вибудують на Місяці великі теплиці, де будуть плекати овочеві дерева і ярину, заведуть домашніх тварин. Звичайно, в таких умовинах небагато людей зможе жити на Місяці. Але памятаймо, цей супутник Землі буде тільки станцією для дальших подорожей у космічні простори.

Опанувавши Місяць, наші астронавти старатимуться дістатися до Меркурія, Венери й Марса. Відстань від Меркурія до сонця занадто близька, і тому він є загарячий, щоб на ньому могли поселитися люди. Крім того Меркурій не має ані води, ані по-

(Закінчення на стор. 3-ій)

С. Риндик

ВІДЛІТАЛИ ЖУРАВЛІ

(Оповідання А. З.)

(2)

Я вийшов на вулицю, босий, у шкарпетках, із голими п'ятами. Щоб дістатися додому, треба було перейти через ціле місто. На мене напав одчай. У голові забриніла пісня:

Якби тобі таке горе і печаль,
То б ти вийшов на вулицю
та й кричав

Але кричати не можна було. Навпаки, треба були хитрити, щоб ніхто мене не помітив. Та ця штука мені не вдалася. Я йшов, а за мною зривалися різні неприємні слова, смішки і реготи. Особливо запам'ятався мені ось цей діялог:

— Дивися, дивися! Бачиш онтого чоловіка? Чого він босий? спиталася якась пані.

— Жінко, чого він босий? перекривив її чоловік.

— Я не знаю.

— А звідки я знаю.! Іде якийсь божевільний, а я маю знати, чому він босий! Мало є на світі безклепких?

— Але він у шкарпетах!

— Форми божевілля бувають різні. Є нудисти - голоходи, а показується, що це є босисти. Чорт їх знає тих революціонерів! Цар був несповна розуму й вони такі самі. От натягнув діряві шкарпетки і вдає героя революції.

Так я таки заліз у герої.

А моя господиня дуже зраділа, коли довідалася, що мені сталося.

— То хто казав правду? Я чи та *шпирка*? Казала, що будете рахувати гроші. Маєте гроші! Треба її покликати, щоб помогла рахувати. То, голубе, давно відомо, що ліве око свербить на плач. А ви не вірили.

Тим часом господиня нагріла води, кинула туди борової соли і сказала три дні полоскати ноги, щоб борони Боже не прикинулись лишаї або щось гірше, та щоб забити рештки шкарпеткової мандрівки по місті.

— І як це прийшло вам у голову іти до коменданта?! — дивувалась господиня. — Учений чоловік і не знає, що в поліції самі злодії!

— То не поліція, а військо.

— Військо воює, а злодії пішли в коменданти!

Ясна річ, що більше туди я не ходив. Так само шкода було ходити до жидів. Якщо котрийсь крамар і мав ще пару-дві черевиків, то продавав їх тільки за срібло-золото, а я того не мав. І тому, поки я гоїв і відворожував ноги, *моя добра господиня* лазила по горищі і скидала звідти старе взуття. То було на що дивитися! Самий антикваріят, що походив іще з бозна яких часів. Ціла історія. А які моди!

— Ви на моди не дивіться, — казала мені господиня, — а дивіться на підошви. Вибирайте міцніші, бо ніхто не знає, чи будете ще колись мати нові черевики ,а ходити по світі треба, все одно, чи буде польська програма, чи большевицька.

На жаль, усе було дуже запущене, або бракувало доброї пари, і господиня мусіла раз-у-раз поновно лізти на горище і скидати звідти дальший матеріял. Аж нарешті пощастило нам знайти щось підходяще. Це були штиблети. Чобітки з невисокими халявками, як колись носили пани і всякі урядовці. Халявки ховалися під штанками і були руді, бо ніколи не мазались. Мазались і чистились тільки пришви. На диво, це були зовсім добрі штиблети.

— Ці чобітки носили ще мої небіжчик татуньо, — сказала господиня. — Вони були начальником поштової контори і не хотіли чути за якусь нову моду. Вони були трохи шевероногі. І тому, бачите, закаблуки стерлися від середини і викривилися надвір. А це якраз добре, бо ви трохи каракаті і будете стирати знадвору, тож за якийсь час закаблуки стануть на своїй мірі. Ці чобітки небіжчик татуньо носили 25 років і носили б іще 25, якби Господь Бог не забрав їх до себе. Колись шевці мали Бога в серці і, як щось робили, то робили по-божому, щоб вистачили на ціле життя. Не так, як тепер.

Штиблети добре зберіглися, то правда, але на жаль, були тісні, стискали ногу мов кліщами.

— Не журіться! І на це є рада. Треба намастити рициною і виставити на прудке сонце, щоб добре ввійшло досередини і щоб розм'якла шкура, бо вона задубіла. А потім дати до шевця, щоб узяв на колодку і розбив. І будете носити ще 25 років. Може за той час, дасть Господь Бог, минуться всякі програми на світі.

Нема ліпше, як добра рада. Але нема знов гірше, як тієї ради чоловік не годен використати. Усі аптеки, де я шукав рицини, не мали її. Вибрали большевики. Смарували хліб і їли. Нічого не лишили. Повиїдали бозна-коли шні запаси. Чи це була правда, не присягну, бо на большевиків усяке вигадують. Але факт фактом — рицини не було.

— Беріть пілюлі, — радили мені фармацевти, — це ліпше, ніж рицина. Не викликають жадного болю в кишках, не вимагають спеціяльної дієти, але радикально чистять. І діти не плачуть, коли приймають. Маємо алофенові і подафенові пілюлі.

— На жаль, пілюлі мені не *помагають*, — сумно казав я їм.

Тоді один старий провізор порадив мені чорну редьку.

Я подякував за раду і вийшов. На якийсь час рицина стала моїм життьовим ідеалом. Коли ми починали революцію, то виставили собі за провідні зірки далеко вищі ідеали, але клята революція скоро відсунула їх у безвісті, а на їх місце висунула рицину, або щось інше такого самого порядку. Така метаморфоза ідеалів відбувається по нинішній день у Совєтах.

Щоб довго не балакати, скажу просто: свої штиблети я кінець-кінцем намастив звичайним свинячим салом. А щоб те сало загнати в шкуру, довго вертів штиблетами над вогнем. Від того шкура розбухла, надвір і всередину, і штиблети стали ще тісніші. Можете собі уявити, скільки кольок я послав на адресу бравого конфіскатора моїх черевиків! Якщо це був простий вояк, то нехай мені Бог простить... Потім я заніс свої штиблети до шевця щоб узяв їх на копито і розбив. Але він тільки покрутив головою.

— Не маєте копита? — питаюся.

— Ці чобітки робив ще котрийсь із наших дідів. За той час шкура стала деревом, і що б ви не робили, не подасться. Амінь. Усе старе зблгається, а не ,роздасться: і шкура, і кістка ,і чоловік, і жінка, і всяка скотина. Онде моя старенька. Колись це була булка пухкенька, а тепер дивіться — суха печериця. Спробуйте її на копито взяти! Не подасться, хоч би її смарував не знати чим. Шкода вашого сала, тільки мухам принада.

У КОСМІЧНІ ПРОСТОРИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

вітря. Але астронавти наперед облетять довкола Меркурія і можливо навіть причалять на ньому, щоб дослідити ту плянету.

Також і на Венері люди не зможуть мешкати. Хоч ця плянета має свою атмосферу, але, як кажуть учені, складається вона головно з трійливих газів. Крім того хмари, що оточують Венеру ,такі густі, що вони перепускають тільки соняшне проміння, але вже не дають йому повертатись у космічні простори. І тому температура на Венері становить кілька сот ступенів. Учені порівнюють цю плянету з теплицею. Соняшне проміння крізь скляний дах дістається до теплиці, але видістатися не може.

На Венері немає ні води, ні кисню, і тому там не могло розвинутися життя, принайменше таке, яке ми бачимо на Землі.

Багато цікавішим для астронавтів буде Марс. Ця плянета, на думку деяких учених, має атмосферу й рослинне життя. Деякі учені навіть вважають, що на Марсі є розумні істоти. Про мережу каналів, яку бачимо в телескопі, деякі учені кажуть, що то є штучно створені резервуари на воду. А інші перечать, доказуючи, що то не канали, але глибокі яри.

Не знаємо, як виглядатиме техніка за сто-двісті років. Не знаємо, які машини люди видумають і які нові джерела енергії люди відкриють. Та все таки вже тепер учені стараються відгадати, як виглядатиме подорож до наших сусіів - зірок.

Найближча до нас зірка — це Альфа Сентаврі. Якщо космічний корабель летітиме з швидкістю 6,000 миль на секунду, то він зможе залетіти до цієї зорі за 133 роки. До іншої найближчої зорі треба летіти 250 років. А людина живе лише коло 70 років. Як бачимо, у космічному кораблі має народитися і вмерти кілька поколінь, щоб нащадки тих астронавтів, які вилетіли з Землі, дісталися до найближчих зір. Але, на думку учених, ці перепони не стримають людей. Люди будуть намагатися їх перемогти.

Майбутні покоління, кажуть учені, збудують космічний корабель розмірів нашого містечка. На цьому кораблі вони матимуть свої школи й варстати, городи і домашні тварини. Ядрова енергія заступить їм сонце. Мешканці космічного корабля перебуватимуть у сталому контакті з Землею при помочі радіо. І після 259 років долетять до призначено імети. Та чи схотять вертатись на Землю? Не знати. Це вже будуть люди, які народились і виховались на космічному кораблі. Знаючи людську натуру, можемо припустити, що вони залишаться на новій плянеті. І якщо на тій плянеті будуть розумні істоти, то будуть старатися заприязнитися з ними. А якщо плянета буде безлюдна, то створять на ній нову колонію.

Фантазія! — може хтось сказати. Для нас може й фантазія. Але чи це не була б фантазія, якби хтось в часах Ціцерона твердив, що промови, виголошувані в Римі, можна буде в той самий час чути на цілій земній кулі?

З НАУКОВИХ КОНФЕРЕНЦІЙ УВАН У ЗДА

ДОПОВІДЬ ІВАНА СВІТА „УКРАЇНСЬКИЙ КОНСУЛЯТ У МАНДЖУРІЇ В 1918 — 1919 РР.".

6-го березня відбулося засідання Історичної Секції УВАН у ЗДА, на якому доповідав Іван Світ на тему „Український консулят у Манджурії в 1918—1919 рр.". Засідання почалося вшануванням пам'яті недавно померлих дослідників минулого Олександра Шульгина, Андрія Коцевалова та Филипа Фрідмана.

В доповіді Іван Світ познайомив присутніх з постаттю українського консула в Манджурії та розказав про те, як Петро Твердовський був призначений на той пост, як він переїхав на місце призначення та які труднощі в своїй праці він зустрів у Манджурії та Владивостоці.

Петро Твердовський, старшина при штабі охоронних військ східньокитайської залізниці, весною 1918 р. прибув до Києва. Маючи уповноваження від Манджурської Окружної Ради, він поробив в українських урядових колах заходи в справі висилки на Далекий Схід представника Української Держави. Коли влітку 1918 року засновувалися консульства України на території Радянської Росії та Сибіру, Твердовський був призначений консулем у Харбін.

Доповідач проаналізував дипломатичну переписку між Києвом і Москвою в справі переїзду Твердовського як консула Української Держави до Манджурії, зупиняючися при тому на розпорядженнях та інструкціях російського народного комісара закордонних справ Чічеріна в тій справі. Переїхавши в Сибір, Твердовський опинився на території, опанованій сибірським урядом Вологодського. Доповідач підкреслив, що в Омську українського консула зустріли прихильно, пов'язуючи це з участю українців в складі уряду та парляменту Сибіру. Проте, не зважаючи на різні заяви та розпорядження сибірського уряду відносно діяльности українського консула, зокрема його прав скликати українські з'їзди та формувати українські військові частини, обставини для діяльности Твердовського на Далекому Сході були дуже несприятливі. Великі впливи в Манджурії мав тоді князь Кудашев, російський посол у Пекіні, колишній царський дипломат, що вороже ставився до української справи. Все ж таки Твердовському вдалося розгорнути деяку діяльність консуляту і допомагати в організуванні українського життя на Далекому Сході. Український консул брав, м. ін., участь у Четвертому українському з'їзді Далекого Сходу та робив заходи в колах Союзного командування в справі формування українських військових частин.

І хоч події в Сибіру пішли іншим шляхом, і Твердовський був примушений припинити свою консульську діяльність, проте український консул у Манджурії, на думку доповідача, встиг провести багато корисної роботи і виявився чесним і добрим виконавцем взятих на себе зобов'язань. Доповідач вважає, що діяльність та висока ідейність українського консула в Манджурії створили підложжя для виявлення українських аспірацій під час створення Далеко - Східньої Республіки, в склад якої увійшов українець П. Марчишин. Національні аспірації українців Далекого Сходу знайшли також свій відгук у відомому чітінському процесі 1924 року.

Після доповіді з запитаннями та зауваженнями виступали проф. Нестор Король, д-р М. Галій, д-р Левко Чикаленко, проф. Іван Замша та заступник голови Історичної Секції УВАН у ЗДА д-р Леонід Сонєвицький, що проводив засіданням.

І. З.

КНИЖКИ

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Свято Матері в Ню Гейвені, Конн.

8. травня діти Рідної Школи при церкві св. Михаїла під проводом учительки пані Е. Матвієнко влаштували милу несподіванку для своїх матерей — Свято Матері з гарною добре підготованою програмою. Сама програма та її виконання викликали щире захоплення всіх присутніх.

Свято відкрив голова Т-ва Української Рідної Школи п. В. Сивак. Змістовний реферат виголосила учениця 8-ої кляси Аня Микетей. Вона представила гарно, материнське серце, всі труди і турботи матері при вихованні своїх дітей, її щиру і безмежну до них любов та закликала дітвору, щоб вони шанували своїх матусь, любили їх та не забули, що вони ще мають і другу матір — Матір - Україну, про яку вони мусять все пам'ятати і просити третю матір, — Матір Божу, щоб вона мала в своїй опіці Україну та весь Український Нарід.

З деклямаціями виступили ученики УРШ, а саме: Юрчик Лодинський, уч. 4-ої кляси — „Для Матусі"; Нуся Білоус, уч. 4-ої кляси — „Поклін Матусі"; Андрійко Микетей, уч. 3-ої кляси — „Три віночки" і Богдан Сивак, уч. 5-ої кляси — „Свято Матері".

Фортепіянове сольо „Вальс Ленте з Баллет-у Коппелія" відіграла учениця 7-ої кляси Христя Добчанська.

Другу частину свята започатковано сценкою „Китиця квітів нас вято Матері" — укладу пані Е. Матвієнко, у виконанні учеників І-ої і ІІ-ої кляс. У ролях цвіток виступали Ганя Гижа — підсніжка, Юрчик Добчанський — туліпан, Леся Садівська — фіялка, М. Телюк — бузок, М. Салата — мак, Таня Телюк — незабудька, Маруся Гузик — рожа, Леся Данів — лілея, та дві старші учениці Люся Матвієнко — Сонце, і Галя Лісевич — Україна.

Сценка випала гарно, а малих виконавців нагороджено оплесками. На закінчення наші найменші співали народню пісеньку „Мати доню колихала" при фортепіяновому супроводі Христі Добчанської, а опісля діти вручили присутнім мамам цвітки.

Імпреза мала гарний виховний зміст, і напевно залишиться спомином на довгий час для всіх учасників. Від батьків складаємо щиру подяку пані учительці Е. Матвієнко за її працю і труд, який вона вкладає для виховання наших дітей у Рідній Школі.

А. Б.

Українці в Джульярд Скул

Серед безлічі музичних шкіл Америки небагато таких, що мають вироблене ім'я і світову марку. До найвизначніших високих шкіл — коледжів належить передусім загально відома Джульярд скул оф мюзік у Ню Йорку, куди приїздять на студії в великому числі молоді люди з різних частин світу, а між ними дуже багато з Европи і для якої плянується приміщення в новостворюваному музичному центрі Ню Йорку на сквері Линколна побіч нових будинків Фільгармонії та Метрополітен опери. Ця школа відома з високих вимог, які там ставлять до адептів музики і з селекції при вступних іспитах. Тільки найздібніші і найбільш заавансовані попадають до цієї професійної школи.

Ще недавно між її студентами не було українців. Отож нашій громаді було надзвичайно приємно довідатися, що цього академічного року льоди були проламані і молоді українські музики здобули собі вступ до цієї високої школи. Хоч з уваги на обмежене число студентів небагато кандидатів перейшло іспити, між прийнятими знайшлися три українки - піяністки, всі абсольвентки Українського Музичного Інституту; дві з них, Ірина Кондра і Уляна Яц — учениці сл. п. проф. Романа Савицького, а Марта Чапельська — учениця проф. Євгенії Чапельської, своєї матері. Всі вони закінчили з відзначенням науку в Українськім Музичнім Інституті. Тепер Ірина Кондра студіює в клясі проф. Алтона, а Марта Чапельська і Уляна Яц у клясі проф. Фріскіна. Навчаючися і в Джульярд скул, вони закінчують цей рік з дуже добрим поступом.

О. С.

Короткі Вістки

● **Конгресмен - демократ** із Конектикату Честер Бовлз, промовляючи на прийнятті Американського Медичного Центру в готелі „Астор" в Ню Йорку, закликав до безпощадної боротьби проти недуг в цій країні і за кордоном.

● **У Південній Кореї**, за 160 миль на південь від столиці краю Сеулю, 70 комунізуючих мешканців містечка Шінвон, оточили й роззброїли 8-ох поліціянтів і 10-ох вояків та злінчували 44-річного власника бровару й колишнього посадника того містечка Парк Юнг Во за те, що той не перешкодив зараз після Корейської війни поліційно - військовій акції проти комуністичних партизанів, в якій згинуло 187 мешканців міста.

● **39-річна жінка** Спенсер Ф. Блек летіла літаком із своїм чоловіком коло Далласу в Тексасі і нагло побачила, що чоловік-летун втратив притомність і похилився над керівницею. Вона ніколи не керувала літаком, але вхопила за колесо і в радіо проновила знаки СОС та старалася приземлитися на найближчому летовищі. Вона поранена приземлилася з розбитим літаком, а лікар ствердив смерть її чоловіка від удару серця.

● **21-го травня** відкривають нюйоркські пляжі, які находяться на 18 милях узбережжя в метрополітальній околиці. 28-го травня відділ парків відкриє 17 штучних купальних басейнів, які відкриті будуть тільки в неділі, а від 25-го червня щодня.

● **Федеральний** окружний лікар в Ню Орлінсі Скеллі Райт наказав у вересні цього року почати здійснювати об'єднання шкіл в тому місті.

● **В Ізраїлі всі справи пішли** в кут, бо жидівський нарід цікавиться тільки боротьбою за 8-річного хлопця, Йосифа Шумахера, яка ведеться між батьками і дідом дитини. Батьки, приїхавши три роки тому з СССР до Ізраїлю, передали хлопця тимчасово під опіку діда, а той почав його виховувати в консервативно - ортодоксійному жидівському дусі. Коли ж тепер батьки, влаштувавшись, хотіли забрати сина до себе і записати його до загальної народної школи, дідо сховав десь дитину. Поліція зустрілась з ворожим наставленням реакційно-ортодоксійних мешканців містечка і не вміла відшукати дитини. Діда арештували, але він заявив, що радше вмре, а не зрадить, де скрито хлопця, щоб врятувати його від „погубного" впливу батьків. В цій справі була інтервенція в ізраїльському парляменті.

● **В Йоганесбургу**, в Південній Африці, поліція арештувала й переслухувала 20 дітей і підлітків, які маршували вулицями з плякатом: „Віддайте нам наших батьків". В Південній Африці коло 1,700 осіб перебуває у в'язницях і кацетах за своє опозиційне становище супроти расистської політики білого уряду.

Спорт

УКРАЇНСЬКІ ФУТБОЛІСТИ В МІЖНАРОДНІЙ ЛІЗІ!

Менаджер Футбольної команди Ню Йорк Амерікенс, яка змагатиметься в Міжнародній Футбольній Лізі, як одинокий представник Америки, остаточно устійнив склад своєї одинадцятки. На одинадцять змагунів свого основного складу (стартінґ лайн ап) вибрав віна чотирьох змагунів Филаделфійського Тризуба: Ногу, Ілая, Кравця і Рача.

Ця репрезентативна одинадцятка матиме нагоду заграти ще перед початком сезону Міжнародної Ліґи, який починається вже 25 травня ц. р. дві тренінґові зустрічі. Перша з них буде передзмагом великої міжнародної Футбольної зустрічі Менчестер Юнайтед та 1860 Мюнхен на Польо Ґравнд вже в цю середу вечером. Противником Ню Йорк Амерікенс буде збірна італійських клюбів метрополії. Друга тренінґова зустріч відбудеться 21 травня в Фол Рівер з тамошнім професійним клюбом.

До складу Ню Йорк Амерікенс входять такі змагуни: Ф. Шварц — воротар, (Гакоа), А. Рач— пр. оборонець (Тризуб), А. Шервуд — лівий оборонець (Кардіф проф.), Євген Кравець пр. помічник (Тризуб), Б. Абрі — с. помічник (Челзія), Олесь Ілай — лівий помічник (Тризуб), М. Еверіт — пр. крило (Арсенал), Р. Гулден — пр. лучник (Арсенал), Михайло Нога — центр (Тризуб), Д. Клісс — лівий лучник (Челзія), Л. Локк — ліве крило (Квінс Парк Ренджерс). Запас: Ф. Фавелетто, І. Кріше, Б. Ціновіч, І. МкДуґал.

Календарець гор міжнародної Ліґи не передбачує змагань в дні рішальних змагань Тризуба за першенство ЗДА, тобто 29 травня, та 12 червня в день зустрічі Тризуба з Менчестер Юнайтед у Филаделфії. На наступну неділю Менчестер Юнайтед грає на Трайборо Стадіоні проти чемпіона Шотляндії Гартс оф Мідотіян з Единбурґу.

● **Посадник Західного Берліну Віллі Брандт** дістав напередодні Паризької конференції на вершинах листа від англійського міністра закордонних справ Селвина Ллойда з запевненням, що Англія не перестане боронити демократичного характеру Західного Берліну. Німці прив'язують особливу вагу до тієї заяви, бо вони підозрівають англійців у „м'якості" супроти большевиків та в готовості „продати" німців Москві.

Купуйте в підприємствах що оголошуються в „Свободі"

Кеннеді закликає до дальшого кроку від „нового" і „справедливого" розподілів Рузвелта і Трумана

Вашинґтон. — Демократичний кандидат на президента сенатор Джан Ф. Кеннеді надрукував в органі Демократичної партії „Ди Демократік Дайджест" програмову статтю, в якій пише про те, що тепер не можна беззастережно обстоювати колишній „Новий розподіл" Ф. Д. Рузвелта і „Справедливий розподіл" Гаррі С. Трумана, бо тепер демократи стоять перед такими проблемами, про які Ф. Д. Рузвелт і Гаррі С. Труман навіть не думали. Тепер ЗДА стоять перед такою загрозою і перед таким викликом збоку СССР, перед якими попередні президенти - демократи ніколи не бували. Сенатор Кеннеді не відкидає головних засад „нового" і „справедливого" розподілів, але каже, що демократи мусять цього року дивитися далі, як це робили Рузвелт і Труман. — Кеннеді має вже певну підтримку в 13-ох стейтах. Демократичні провідники в цілій країні вже тепер підраховують впливи массачусетського сен. Джана Ф. Кеннеді, і стверджують, що він має певну підтримку в 13 стейтах, які йому зможуть дати на конвенції 394 голоси, а до вибору на кандидата на президента треба 761 голосу. Ці обрахунки зробила аґенція „Ассосіейтед Пресс", опитуючи голов і членів стейтових і крайового комітету та інших партійних провідників. Крім того частинну підтримку має сен. Кеннеді в інших 17-ти стейтах, які розпоряджають 528 голосами, але важко тепер сказати, скільки з цих голосів впаде на массачусетського сенатора, бо кандидатами на президента на конвенції будуть ще демократичні сенатори Линдон Б. Джансон із Тексасу, Стюарт Саймінґтон із Мізурі та інші, які в першому голосуванні кандидуватимуть як „фаворити своїх стейтів".

Стівенсон вимагає 8 безплатних годин для телевізійних дебат кандидатів на президента

Вашинґтон. — Дворазовий безуспішний кандидат на президента Адлей Е. Стівенсон зізнавав в сенатській підкомісії і пропонував, щоб Конґрес ухвалив законопроєкт, згідно з яким телевізійні стації мали б відступити 8 безплатних годин на те, щоб кандидати з обидвох партій могли відбути „великі дебати" про свої програми. Ці вільні години мали б бути у вісьмох тижнях перед виборами і то у найвигіднішому вечірньому часі. Вони були б рівно розділені між великі партії. В них мали б бути призначені години і для кандидатів на віце - президентів. Ці години були б зараховані телевізійним стаціям на рахунок їхньої публічної служби, але якби цього не можна було зробити, то за них мав би заплатити федеральний уряд. Сенатська підкомісія веде переслухання над законопроєктом про те, щоб телевізійні стації відступили на дебати для кандидатів на президента по 2 години тижнево. Стівенсон зізнавав перший, і він гадає, що вистачить по одній годині тижнево, бо стільки часу стації можуть безплатно відступити для президентських кандидатів.

Торговельний експорт збільшився на 20 відсотків

Клівленд, Огайо. — Клівлендський банк Траст Компані в своєму місячному бизнесовому бюлетені звітує, що торговельний експорт товарів із ЗДА в першій чверті цього року збільшився на 20% в порівнянні з тим самим часом 1959 року. Треба при цьому пам'ятати, що торговельна надвишка експорту над імпортом в 1959 році була найменша в цілій декаді. Ще не можна передбачати, яка надвишка буде в цьому році, але звіт за перший цьогорічний квартал свідчить про значну поправу в цій ділянці економіки. До збільшення експорту в цьому році причинився зріст проданого зерна за кордон та інших фармерських продуктів, головним чином бавовни. Збільшився і експорт хемікалій на 10% в порівнянні з 1959 роком, машин на 12%, а авт на 13%. Надвишка експорту над імпортом цього року виносить $835 мільйонів, а минулого року в першій чверті — $288 мільйонів.

Д-р Айнбіндер називає „Енциклопедію Брітаніка" недокладною і перестарілою

Ню Йорк. — Витворилася в світі думка, що велика „Енциклопедія Брітанніка" — це джерело стисло наукових інформацій про цілий світ. Український читач цієї праці вже давно пізнав, що та найславніша в світі енциклопедія не є точно наукова в українських справах і не має майже нічого з українських гасел, хоч українська проблема — це одна з найбільших проблем світу. Головний фізик компанії Дженерал Електрік д-р Гарві Айнбіндер надрукував ще в січні ц. р. статтю, в форумі Колумбійського університету, в якій звернув увагу на те, що нове видання „Енциклопедії Брітанніка" друкує свої деякі гасла так, як їх друкувало кількадесять років тому, а інші гасла є недокладні і невірні. На цей закид відповів голова ради редакторів цієї енциклопедії Роберт М. Гатчінс і навів, що кожне нове видання енциклопедії є модернізоване, і так „у виданні з 1960-го року брало участь 40 власників нагороди Нобеля і в 1960 зревідовано 7,250,000 слів, а від 1950 до 1959 змінено 34,000,000 слів в 49,000 гаслах". На це відповів д-р Айнбіндер, що найновіше видання енциклопедії передруковує без зміни гасла про славних письменників ще з 9-го видання, які були писані 71 до 85 років тому і численні гасла є повторені з 11-го видання, це значить із 1911 року, і тим способом поширюються у світі „антикварні і інтелектуальні думки" під фірмою нового видання на обкладинці з 1960 року. Д-р Айнбіндер заповів, що пише книжку про ті справи, яку назве „Міт про Брітанніку" і в якій покаже, як несправедливо зробили з ЕБ „національну леґенду".

● **Віце - президент Ричард М. Ніксон** найменував свого приятеля ще з публічної школи 43-річного Стенлі МекКофрі на члена комітету, який керуватиме виборчою кампанією за вибір Ніксона на президента ЗДА, і який зрезиґнував зі становища віце-президента стейтового Каліфорнійського університету.

Внаслідку Паризької невдачі — загрожена доля Женевських конференцій

Париж. — Зібрані в Парижі західні допломати висловлюють думку, що повний крах вершинної конференції у Парижі відіб'ється некорисно на обох Женевських конференціях — про припинення надалі атомових вибухів і про загальне міжнародне роззброєння. Справи, дебатовані на обох цих конференціях, мали бути предметом нарад Паризької конференції і була надія, що саме в безпосередніх переговорах з Хрущовим вдастся зрушити з мертвої точки ті спірні проблеми, що їх не можна було узгіднити в Женеві. З усіх проблем, що стояли на денному порядку Паризької конференції, саме справа роззброєння і припинення атомових дослідів були ніби найбільш „зрілі" для компромісового погодження, бодай в якійсь скромній початковій стадії. Розбиття Паризької конференції внаслідку тупої позиції, що її заявив Хрущов, каже припускати, що у Женеві совєтські делеґати почнуть покликуватись на інцидент з літаком „У-2", як на доказ, що Совєти мають підставу лякатися американської розвідки, веденої під покришкою міжнародної контрольної системи.

Альжирські араби сподівалися користи від конференції „на вершинах"

Рабат. — Між тими, які покладали надії на Паризьку конференцію „на вершинах", були також арабські націоналісти з Альжиру, які хотіли використати нагоду перебування в Парижі през. Айзенгавера, англійського прем'єра Мекміллена і Нікіти Хрущова, щоб вони разом інтервеніювали в де Голя в справі його політики в Альжирі. Прем'єр екзильно - революційного уряду Альжиру Фергат Аббас вистосував до названих трьох учасників Паризької конференції меморяли. Зокрема він скаржився на постачання Америкою зброї французам, які ту зброю звертають проти альжирських партизанів. Фергат Аббас мав у столиці Марокка Рабаті довшу конференцію у короля Мохаммеда V. Факт, що це він, Фергат Аббас, вніс до Парижу згадані меморіяли, а не Марокко ані Туніс, західні коментатори пояснюють як доказ, що король Мохаммед V і президент Тунісії Габіб Бурґуїба не хотіли безпосередньо втручатись в цю справу та наражати собі де Голя.

Бельгія протидіє анархії в Конґо, призначаючи нового міністра

Брюссель. — Бельгійський уряд призначив окремого міністра, що його місією буде полагоджувати всі проблеми, які виринають у зв'язку з заплянованим на 30 червня ц. р. проголошення Конґа самостійною державою. Цим міністром став Валтер Ґансгоф ван дер Мееріп, генеральний прокуратор бельгійського Найвищого суду. Насправді найпершою журбою буде допомогти автономному місцевому урядові в Конґо опанувати анархію, що шириться у зв'язку з ступневим переданням бельгійцями адміністраційних функцій автохтонам. На першому пляні є боротьба з відосередковими течіями в Конго та впорядкування соціяльних і економічних справ. У бельгійському Конґо є ті самі прояви, що є в інших недавніх колоніях, а саме — в їх народних масах нема ще вкоріненого державницького розуміння своїх справ, внаслідку чого прерізні партії і групи ведуть неперебірливу взаємну борню. Хоч Конґо краще приготовлене до державного життя, як інші африканські колонії, всеж тамошні відносини такі грізні, що автохтонний уряд просив Бельгію, прислати військове скріплення. 45 вояків відлетіли з Бельгії одним транспортовим літаком, за ними полетять два інші літаки, з 35 і 59 вояками. Новопризначений міністер має негайно відлетіти до Конґо.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

АЛЛЕНТАВН, Па. — Управа 147 Відд. повідомляє, що Збори відбудуться в неділю 22-го травня б. р., в залі Укр. Прав. Церкви, о год. 2-ій по пол. З уваги на дуже важні справи проситься всіх членів прийти конечно, без огляду на те, чи мають заплачені вкладки. — І. Зазворський, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Звичайні Місячні Збори членів Бр. св. Юрія, Відділ 239 відбудуться в суботу, 21-го травня, в год. від 3-ої до 5-ої по пол., в домі Укр. Амер. Горожан, при 847 Н. Френклин. — Д-р Вол. Ґалан, предс., Мих. Ковальчук, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, Конн. — Т-во „Любов", Відділ 370, повідомляє своїх членкинь, і членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 22-го травня ц. р., в шкільній залі при 563 Джордж стр., зараз по співаній Службі Божій. Просимо усіх членів взяти участь в зборах, бо наше Товариство приготовляється до балю в дні 29-го жовтня цього року. Просимо усі Організації і Товариства, щоб здержались з другими забавами на той день. Секретар буде збирати вкладки від 9-00 рано, то усі довгуючі члени повинні вирівняти свої вкладки. — К. Стасюк, предс., Р. Голубович, кас., В. Гіна, секр.

ШИКАГО, Ілл. — Місячні Збори Сестр. Рожд. Пресв. Діви Марії, 259 Відділу відбудуться в неділю 22-го травня ц. р., о год. 1-ій по пол., в церковній залі 4952 Савт Павлина. — П. Трусик, рек. секр.

НЮАРК, Н. Дж. — Т-во ім. Чорноморська Січ", Відділ 14, подає до відома, що Місячні Збори відбудуться в суботу 21. травня ц. р., в Січовім Домі при 508 — 18 Евию, в год. 8-ій веч. Проситься членів прибути на означений час. — М. Басараб, предс., М. Отрок, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Т-во ім. Ів. Франка, Відділ 83, повідомляє своїх членів, що Місячні Збори відбудуться в суботу 21 травня ц. р., о год. 6-ій веч., в Укр. Горож. Клюбі при 847 Н. Френклин вул. Проситься членів прибути на збори та вирівняти залеглі членські вкладки. Також повідомляємо, що 25—26 червня ц. р. відбудеться прогулька нашої Округи на Оселю УНС „Союзівка". Кошта подорожі автобусом $8.00. Заінтересованих проситься прибути на збори або телефонічно зголоситись до секретаря Відділу перед 10-тим червня ц. р. Тел. АД 32466. — Р. Карбівник, предс., С. Чорномаз, касир, Ст. Гаврищ, секр.

САВТПОРТ, Конн. — Тов. ім. Т. Шевченка, Відділ 84, повідомляє, що Звичайні Місячні Збори відбудуться в неділю 22. травня, о год. 4-ій по пол. точно, в УНДомі під ч. 279 Кібс Драйф. Проситься всіх прибути на час і вирівняти свої вкладки. На порядку також звіт секретаря і касира, каса хворих і другі різні справи до полагоджения. — Ів. Махно, предс., М. Ґудзік, касир, П. Дудко, секр.

ПАСЕЙК, Н. Дж. — Управа 42-го Відділу ім. Т. Шевченка, повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в суботу 21. травня ц. р., о год. 8.00 веч. в УНДомі, при 237 Говп Евеню. Просимо всіх членів прийти, бо є важні справи до полагодження, також просимо вплачувати членські вкладки на зборах. Приєднуйте нових членів до УНС. — В. Марущак, рек. секр.

РОЗШУКИ

Пошукую:
МИХАЙЛОВА — КИСІЛЕВА Миколу,
народж. 17 травня 1924 року. Пошукує Михайлова — Крупко Александра. Заграничні часописи прошу про передрук. Прошу писати на адресу:
Alexandra KOTYK
3453 Holbrook Street
Detroit 12, Mich.

АПЛІКАЦІЇ
НА ПРИЙНЯТТЯ
на
КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
на „СОЮЗІВЦІ" — в Кергонксон, Н. Й.
8-го серпня — 1-го вересня 1960 р.

Ім'я ....
Адреса ....
Вік .... Член УНСоюзу, Відд. ....
Знання української мови: — добре; слабе; дуже слабе.
Залучаю на рахунок оплати: $ ....
(Повна оплата курсів є $120.00. Половину належности треба вплатити з аплікацією).

ТАРЗАН, ч. 4456. В коридорі.

Тарзан мовчки увійшов у коридор і незабаром побачив далеку безладну постать!

Він ішов поволі, але в темні його нога зачепила за камінь...

Постать скочила заалярмована і станула перед ним. Таємнича людина в однострою... Ось нарешті один із комахолюдів!